

Blåvand Fuglestation

Af Af David Manstrup og Henrik Böhmer

Indledning

Blåvand Fuglestation havde i 2023 glæden af at kunne fejre 60-års jubilæum, da der har været trækfællinger på Hukket siden 1963. Siden de første fællinger blev gennemført af Arne Møller, er der talt mere end 15 mio. trækkende fugle af Blåvand Fuglestations frivillige, heraf ca. 2 mio. trækkende vadefugle.

2023 bød på mange besøgende, både frivillige og overnattende gæster. Der er en stigende interesse fra udenlandske frivillige for at tage flere måneder som tæller eller ringmærker på DOF's fuglestationer. Specielt Tyskland har i 2023 været godt repræsenteret blandt de frivillige.

Ringmærkningen blev i foråret dækket af Morten Jenrich Hansen med hjælp fra Bianca og Amalie fra Tyskland, mens Henrik Böhmer dækkede trækobservationerne sporadisk. I efteråret var der bedre dækning med Louis Poulsen som primær observatør og med assistance fra tyske Joseph og danske Johan Hansen. Ringmærkningen blev dækket af Anton Lieberman, Strummer fra USA og Antonia fra Tyskland. Der var alt i alt tilfredsstillende dækning af både ringmærkning og trækobservationer i 2023.

Som sædvanlig blev der i april opsat et rævesikkert kystfuglehegn på stranden, som skabte bedre vilkår for de jordrugende fugle som dværgerterne og stor præstekrave. Projektet er et samarbejde mellem Blåvand Fuglestation, Nationalpark Vadehavet og Forsvaret. Der blev i 2023 sat ny ynglerekord for dværgerterne med hele 23 ynglepar med god ynglesucces i indhegningen. Stor præstekrave ynglede succesfuldt med tre par i indhegningen.

Fuglemæssigt var 2023 omkring middel, med pæne træktaal og enkelte fund af sjældne fugle. Det mest bemærkelsesværdige er nok det stigende antal dværgmåger, der trækker forbi Hukket. I 2023 var totalen på over 10.000 fugle.

Fællesspisning ved Blåvand Fuglestations 60 års jubilæum, 5. august 2023. Foto: Henrik Böhmer.

Observationer forår

Året startede stille ud med de første vintermåneder januar og februar, hvor fuglestationen ikke har fast bemanning. Indsatsen på lokaliteten afhænger derfor af lokale folk og tilfældige gæster, som besøger Blåvand. Den 12/2 kan nævnes en voksen han af Amerikansk Sortand trækkende syd. Formentlig en af de lokale rastende fugle, som flyver til og fra.

Da vi nåede frem til marts og dermed sæsonstart, var det desværre ikke lykkedes at finde en fast observatør til at dække foråret. Lokale frivillige og gæster dækkede dog store dele af sæsonen.

I marts/april sås store antal Rødstrubede Lommer, som hvert år på denne årstid flyver en del frem og tilbage i kompensation for vejr og vind. Her kan nævnes ret store forekomster den 8/3, 28/3 og 1/4 på hhv. 881, 549 og 1352 sydtrækkende. Lom-totalen dette forår ramte lige omkring 8000, hvilket bestemmer et fint forår for denne art.

En anden art som ses i store antal bevæge sig til havs er Sortand. Her var der også rigtig gode dage for arten, f.eks. den 8/4 med 11.510 trækkende, som igen forventes at være kompensationstræk, da der sås mange rastende i samme periode.

Af andre andetotaler kan nævnes Pibeand (1925) og Krikand (2795). Langt de fleste fugle af disse arter ses i slut marts og start april, når vinden er kraftig fra syd. Det formodes at der er tale om fugle, som bliver blæst for langt nordpå og da søger tilbage til Vadehavet for at fouragere.

Havterner og Fjordterner kan ligeledes opleves trække i store tal om foråret i Blåvand.

Trækket kulminerer ofte i slut april og de første 15 dage af maj. 7/5 blev den største dag dette forår, hvor 5181 Hav/Fjordterner sås trækkende.

Med ternerne følger de Almindelige Kjøver, og her blev talt 31 individer igennem hele foråret. Ikke alle dage blev dækket, og det må derfor betragtes som et gennemsnitligt år for Almindelig Kjøve.

I år med fast dækning, ses omkring 50 kjøver på et forår i Blåvand.

De mest fåtallige arter i april blev Dværgværling 23/4, Rødrygget Svale 22/4, Gråmåge 23/4.

28/4 var en god dag på raritetsfronten, da både Gulirisk, Steppenhøg og Sydlig Nattergal blev set.

Også i maj dukkede der rariteter op, og her kan blandt andet nævnes Rødrygget Svale 12/5, Turteldue 13/5, og ringmærkerne havde glæden af at fange en Pirol 11/5.

Sæsonen for trækobservationer slutter 1/6, da fugletrækket går i stå ret hurtigt efter den 20/5 i Blåvand. Juni bliver ofte brugt til at kratluske i området, men det lykkedes ikke at hive en SU-art hjem dette forår. Efterår

Efteråret startede med det fantastiske vadefugletræk, som fortrinsvis forløber igennem juli og august. Der blev i alt talt 36.161 trækkende vadefugle. For mange af arterne var sæsonen på det middelmådige niveau, og artstotalen blev nogenlunde som forventet. For andre arter blev totalen højere end forventet. Her kan for eksempel nævnes

Dvärgværling, Blåvandshuk, 23. april 2023. Foto: Henrik Böhmer.

Strandskade, som havde en god sæson med 16.880 individer. Det er en af de bedste sæsoner for den art siden 2010.

Almindelig Ryle havde også en rigtig godt efterår med en total på over 8.000. Dette er en af de bedste sæsoner for den art i mange år. Arterne Rødben og Stenvender viste sig også i pæne tal med hhv. 617 Rødben og 709 Stenvendere.

Mere sløjt så det ud for arter som Sandløber, med en sølle total på 1.137. Det er omkring halvdelen af, hvad der normalt kommer hen over en sæson og dermed et af de dårligste år for den art.

Dvärgryle havde heller ikke et prangende år med kun 15 noterede individer på en hel sæson.

Af mere usædvanlige fund kan nævnes en Baltisk Sildemåge 25/7. En fugl som blev bestemt og senere bekræftet, da den havde en finsk ring omkring benet. Baltisk Sildemåge er formentlig en overset underart, men også en meget sjælden fugl ved Blåvand, da arten normalt optræder mere østligt. Fuglen rastede kun kortvarigt på stranden inden den forsvandt, og den blev ikke genfundet.

Den 4/8 blev hele fire individer af Lille Stormsvaler set trækkende under en kraftig storm. Det er ligeledes meget usædvanligt og i øvrigt en art, der ses meget sjældent i Blåvand i nyere tid. Årets total for denne art ender dermed på fem fugle, da der også sås en i oktober. Det er dermed den bedste sæson for Lille Stormsvaler siden 1990.

September og oktober er månederne hvor småfuglene kulminerer, men 2023 var absolut ikke et godt år for småfugle. Især finketrækket udeblev nærmest fuldstændig, med undtagelse af Grønsisken hvor totalen endte på over 4.000, hvilket faktisk er mange for Blåvand.

Bogfinken havde et katastrofeår med kun 1.536 bestemte og omkring 4.000 indtastet som Bogfinke/Kvækerfinke.

Det samme gjaldt Bjergvipstjerter som Blåvand plejer at være ret gode til. Årstotalerne har nogle år været over 200. I 2023 blev det kun til 94.

Det var heller ikke et særlig godt år for Stæretækket, hvor totalen endte på 43.305 trækkende. På de gode år runder vi 100.000 Stære på en sæson.

Engpiber havde et middelmådigt år med lidt over 20.000 fugle, hvilket dog er godkendt.

I slutningen af september ramte et stort rykind af Dvärgværlinger, hvor arten blev set på daglig basis i Blåvand. Her er datoen 27/9 værd at nævne med hele fire fund samme dag. Tre af Dvärgværlingerne sad i samme busk nede i mosen, og en blev ringmærket. Det var overraskende, da der ikke blev set mange Dvärgværlinger i resten af landet i samme periode.

Andetrækket havde også nogle gyldne dage. Både Pibeand og Krikand viste pæne forekomster, og sæsontotalen endte ud med henholdsvis 6.720 Pibeænder og 1.770 Krikænder. Her bør det også nævnes at Toppet Skallesluger havde et godt år med 685 set trækkende igennem sæsonen. Spidsand havde ligeledes en rigtig god sæson med 1.957 observerede fugle.

Generelt er det totaler som ligger klart over middel for lokaliteten.

Trækkende Islandske Ryler, Blåvandshuk, 28. juli 2023. Foto: Bo L. Christiansen.

Havfuglene havde desværre et mere skuffende år, men med nogle lyspunkter i form af Sabinemåger og antallet af Almindelige Kjøver.

Sabinemåge overraskede med hele ni fugle på en sæson. Det er absolut ikke hvert år, man kan forvente så mange observationer af Sabinemåger. Arten anses landsdækkende som værende en sjælden fugl, og visse efterår bliver der ikke registreret en eneste i Blåvand.

Mere skuffende blev totalen for de Sodfarvede Skråper, hvor kun ni fugle taltes på en hel sæson.

De Store Stormsvale havde heller ikke en prangende sæson med syv fugle registreret.

Almindelig Kjøve fortsætter med at sætte ret flotte sæsonrekorder med 290 fugle trækkende i 2023. Dette er ganske imponerende for en art, som mange år har vist meget svingende forekomster ift. i gamle dage. Derudover kunne otte Mellemkjøve, otte Lille Kjøve og seks Storkjøve noteres.

Det var ligeledes et rigtig godt efterår for trækket af lommer.

Rødstrubet Lom blev registreret med 7.722 individer. Her kan datoen 15/11 nævnes, hvor hele 936 trak syd.

Dette smittede også af på antallet af Islommer, da hele seks Islommer sås trækkende 5/11. Sæsontotalen for denne art kommer dermed op på imponerende 16 stykker.

Dværgmåge havde igen et fantastisk godt efterår med en total på 10.342 individer. Endnu engang en sæsonrekord for denne art i Blåvand! Trækket forekommer hovedsageligt i slutningen af oktober og starten af november. Specielt opleves trækket kraftigst, når vinden er i vestlige retning-er. Mange af fuglene følger kysten, og observatørerne får

Jagtfalk, Blåvandshuk, 2. oktober 2023. Foto: Louis Poulsen.

dermed set fuglene under rigtig gode forhold i medlys og tæt på.

Efteråret 2023 bragte også nogle mere sjældne fund med sig.

En rigtig flot Jagtfalk blev set trække 2/10. Fuglen var blevet meldt om morgenen trække syd ved Husby, og formodes at have fulgt kystlinjen ned til Blåvand. Da den ankom til Blåvand, landede den på en bunker og holdt et 17 minutters hvil, til store glæde for alle observatører og ringmærkere, som kunne betragte den på nært hold.

Efter den korte pause på bunkeren, fløj fuglen i en vest-sydvestlig retning ud mod havet og blev ikke set sidenhen.

Af andre sjældenheder skal nævnes en trækkende Gråsejler som sås 4/11. Igen et rigtig godt fund, og i en periode

Hjemtur fra Sabinebunkeren, 9. august 2023. Foto: Louis Poulsen.

Gråsejler, Blåvandshuk, 5. november 2023.

Foto: Patrick Hasager Lauritsen.

med mange Gråsejlere i landet. Fuglen rastede og fløj rundt om obsposten i flere timer, hvor der var god tid til at tage et hav af fotos og nyde denne sjældne sejler. Man kan håbe på at dette fænomen vil gentage sig i årene fremover.

Hvis vi kigger på hele Blåvandsområdet, kan det nævnes at en Sibirisk Hjejle blev fundet 21/7 på Nyeng. Fuglen rastede sammen med 300 hjejler under springflod. Derudover blev en Baffinmåge (ssp. Kumlieni) fundet den 26/12 på Grønningen.

Det er en sjælden underart af Hvidvinget Måge og et rigtig flot fund at slutte året af med.

Ringmærkning

Udover nogle få dage med ringmærkning i februar, startede sæsonen til sædvanlig tid, 1. marts. I Blåvand kommer ringmærkningen altid sløvt fra start, og man kan forvente ca. 300 fugle i den første måned. Med 511 mærkede fugle i marts 2023, blev det den tredjebedste marts nogensinde, kun overgået af 2020 og 2022 med hhv. 551 og 643 ringmærkede fugle. De øvrige forårmåneder var ret gennemsnitlige med 873 i april, 770 i maj og 193 i juni.

Foråret 2023 blev igen et forår uden de store sjældenheder i nettet. Dvs. ingen SU-arter. Til gengæld fik Blåvand en ny ringmærkningsart i form af en Pirol. Fuglen blev hørt synge om morgenen, hvorefter den var stille og sad i nettet ca. en time senere. Derudover blev der ringmærket både Nattergal og Sydlig Nattergal.

Efteråret resulterede også i en god total. I alt blev der ringmærket 3.755 fugle fra juli til november med 256 i juli, 730 i august, 697 i september, 1.572 i oktober og 500 i november. Det er et resultat omkring gennemsnittet, på

Gråsejler, Blåvandshuk, 5. november 2023. Foto: Louis Poulsen.

trods af huller i bemanningen i løbet af juli og august. Sammenlignet med tidligere år udmærkede 2023 sig med gode tal af bl.a. Gærdesanger, Broget Fluesnapper, Blåmejs, Dompap og Skovspurv, men desværre også relativt lave antal af bl.a. Jernspurv, Rødhals, Sangdrossel, Løvsanger og Grønirisk. Specielt sidstnævnte har været fåtallig i nettene siden 2013 med under 30% ift. gennemsnittet om efteråret.

2022 var ret sløv på raritetsfronten, og det samme blev 2023. Det eneste SU-fund i nettene blev en Sibirisk Gærdesanger (ssp. blythii), der blev fanget den 13. november. Fjer fra fuglen blev sendt til DNA-analyse og kom tilbage som bekræftet blythii og blev dermed Danmarks 5. sikre fund af denne østlige underart af Gærdesanger. Derudover blev der fanget en Høgesanger, to individer af Lille Fluesnapper og to Dværgværlinger. De to Dværgværlinger blev fanget under efterårets lokale tilstrømning af arten. I efteråret 2023 blev der også prøvet kræfter med natfangst, og det resulterede i spændende vadefuglefangster af bl.a. Dværgryle, Enkeltbekkasin, Lille Kobbersnepe og Sortgrå Ryle.

Fuglestationens første ringmærkede Pirol, 11.maj 2023.
Foto: Morten Jenrich Hansen.

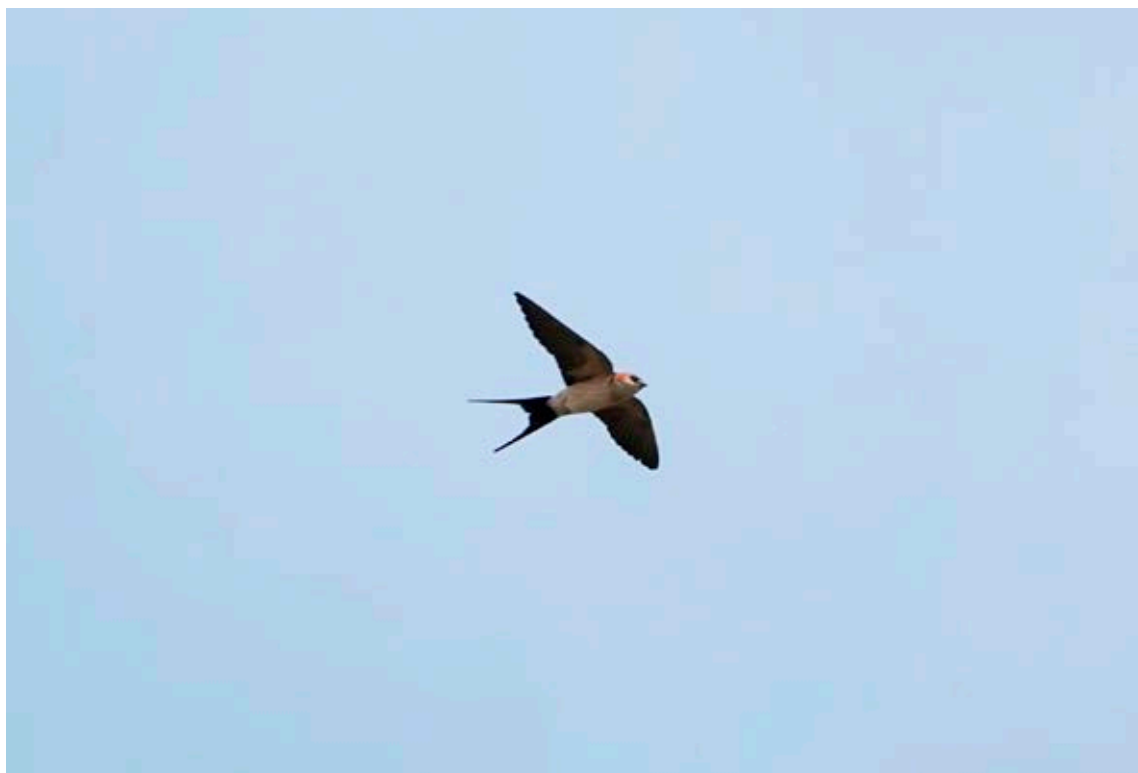
	1. halvår	2. halvår
Ringmærkning total	2.396	3.755
Tre talrigest ringmærkede arter	Rødhals (280), Gransanger (233), Solsort (197)	Fuglekonge (554), Blåmejs (332), Rødhals (309)
Sjældneste ringmærkede arter	Pirol, Sydlig Nattergal, Nattergal, Karmincompap (3),	Dværgryle, Enkeltbekkasin, Fyrremejs, Grønspætte, Høgesanger, Lille Kobbersnepe, Silkehale, Dværgværling (2), Lille Fluesnapper (2), Sortgrå Ryle (2),
Observationer, almindeligste arter	Sortand (76.880) Hav/Fjordterne (19.272) Rødstrubet Lom (8.029)	Sortand (63.699) Stær (43.305) Engpiber (20.109)
Observationer, usædvanlige arter/antal	Vagtel (1) Krikand (2.775)	Dværgmåge (10.342) Spidsand (1.957) Ride (1.814) Almindelig Kjøve (290) Sorthovedet Måge (21)
Observationer, sjældne arter	Rødrygget Svale (2) Dværgværling Steppehøg Sydlig Nattergal Gulirisk Gråmåge Turteldue Pirol Middelhavs-sølvmåge (4) Amerikansk Sortand Sortrygget Hvid Vipstjert	Søkkonge (4) Stor Stormsvale (7) Stor Korsnæb (28) Steppehøg (4) Sodfarvet Skråpe (9) Baltisk Sildemåge Sabinemåge (9) Pomeransfugl Nøddekrige Middelhavssølvmåge Mellemkjove (8) Lundsanger Lunde (2) Lille Stormsvale (5) Lille Kjøve (8) Jagtfalk Islom (16) Hvidbrystet Præstekrave (4)

Sibirisk Gærdesanger, Blåvand, 13. november 2023. Foto: Henrik Böhmer.

Trækkende Strandkader og Islandske Ryler, Blåvandshuk, 20. august 2023. Foto: Bo L. Christiansen.

Rødrygget Svale, Blåvand 22. april 2023. Foto: Henrik Böhmer.